

HOE GAAT HET MET U? DRUK, DANK U WEL!

JOS KESENNE (REDACTIELID)

Gelezen in een Vlaamse kwaliteitskrant: we leven in het millennium van de versnelling, met bovendien een versnelling van de versnelling in de laatste twee eeuwen. Van het jaar 0 tot het jaar 1000 bleef de rijkdom per wereldbewoner ongeveer gelijk, van 1000 tot 1800 groeide die met 50 à 60%, om dan van 1800 tot vandaag bijna te vertienvoudigen. Anders uitgedrukt: terwijl er van 1000 tot 1800 een jaarlijkse gemiddelde groei van de rijkdom per wereldbewoner van 0,05% was, bedroeg dit cijfer maar liefst 1,2% van 1800 tot vandaag. Een absolute topper kan de periode 1950-'73 genoemd worden met een jaarlijkse gemiddelde groei van 2,9%. Nadien zakte die weer tot 1,1 % per jaar.

Even merkwaardig als de versnelling van de productie en de rijkdom is de parallele versnelling van de groei van de wereldbevolking in dezelfde periode: 252 miljoen mensen bij de geboorte van Christus, 253 miljoen in het jaar 1000, 980 miljoen in 1800 en 6.000 miljoen in 2000. Hoe meer economische groei, hoe meer volk, of is het andersom?

Deze versnelling van het economisch leven is niet alleen te zien in langetermijnta-
tistieken, maar ook in het dagelijks leven. De sterke groei van de rijkdom na
Wereldoorlog II en in België vooral na de werelddtentoonstelling van 1958 zijn be-
kend. Maar vooral de laatste vijftien à twintig jaar raakt iedereen in de greep van een
nooit geziene jachtigheid. Wie het niet druk heeft, heeft geen interessant werk of is
niet belangrijk. Moderne gezinnen reppen zich elke morgen rot om op tijd op alle af-
spraken te zijn. En ook de weekends zijn gepland en getimed zoals de rest van de
week: cursussen computer en muziek, tennis, aerobics, sauna, optredens her en der,
altijd en overal fuiven en feestjes. We leven toch maar één keer, hoor je dan. Gewoon
hectisch. Het is alsof men in de weekends niet durft vertragen om 's maandags mak-
kelijker opnieuw op snelheid te komen. Ook onze wegen dreigen nu zelfs in de
weekends vol en uiteindelijk vast te lopen. Lange files zijn al een tijdje ook een week-
endfenomeen. Het lijkt erop dat iedereen en alles constant in beweging is!

Hét domein bij uitstek waar versnelling zich manifesteert, is dat van de communica-
tie: faxen, gsm's, e-mails, teleconferenties, noem maar op. Of je nu wil of niet, je zult
meer informatie in de strot geramd krijgen. Hoe sneller hoe beter. Of je het nog al-

lemaal kunt verwerken, is bijzaak. Daarvoor moet je dan maar weer vorming gaan volgen, over timemanagement b.v.! Informatie is business, en business doet de wereld draaien.

De affaire-Verduyn bij de *De Morgen* bracht pijnlijk aan het licht hoe onze opgejaagde persmensen vandaag bijna geen tijd meer hebben om hun bronnen fatsoenlijk te controleren en hun teksten na te lezen. Om de concurrentie voor te zijn, neemt men het risico om zwaar uit de bocht te gaan. De kranten staan vol taalslordigheden en zetfouten.

Al eens gemerkt hoe die versnelling b.v. ook in de sport huisgehouden heeft? Onlangs zag ik een aantal flarden uit de beruchte finale van de wereldbeker voetbal van 1974 tussen Nederland en Duitsland met de klassespelers Cruyff, Rensenbrinck, Netzer, Beckenbauer, Müller etc.! Wandelvoetbal was dat in vergelijking met het flitsende spel dat Manchester United, Barcelona, Lazio Roma of Chelsea vandaag op de grasmat leggen. En dan spreek ik nog niet over de gezellige partijtjes België-Holland van de jaren vijftig. Toen werden er blijkbaar kaarten getrokken voor overdreven snelheid op het veld.

Bij al dat geweld kan men zich de vraag stellen of onthaasting en onthechting nog een kans maken. Misschien worden de woorden straks wel geschrappt uit de dikke van Dale. Hooguit hier en daar een paar individuen en religieuze sekten die zich nog zullen kunnen loswerken uit die helse mallemlolen. De rest is veroordeeld om steeds sneller mee te draaien, zoals vroeger in die grote rollende tonnen op de speelplaatsen: meelopen of vertrappeld worden! Zelfs gepensioneerden hebben het vandaag druk met kleinkinderen, hobby's, vergaderingen, beleggingsclubs enz. Natuurlijk zullen er altijd kloosters, beschuttende werkplaatsen en psychiatrische instellingen zijn, als oorden van rust en stilte, maar het zullen eilanden zijn in een woelige oceaan.

Het is inderdaad zeer de vraag of onze westerse samenlevingen nog kunnen zeggen: stop, iets langzamer nu, en wat minder is ook goed. Dit strookt niet met de wetten van het economisch systeem dat alles aandrijft, dat het Westen altijd rijker maakt en de rest van de wereld altijd armer. Die goeie ouwe Karl Marx voorspelde dat al in de vorige eeuw. Maar ja, de Muur is gevallen en daarmee ook elke kritiek van de politieke economie van ons systeem. Moeten we die kritiek niet opnieuw cultiveren? Niet om ons systeem af te breken, maar om de kwaliteit van het leven te verbeteren. Het economisch systeem kan geen doel op zich zijn. Het marginaal nut van een beetje onthaasting zou wel eens groter kunnen zijn dan de marginale kost ervan.

Bij dit alles mogen we natuurlijk niet vergeten dat onthaasting een luxeprobleem is. In Afrika hebben ze daar geen tijd voor... eerst zorgen voor voeding, kleding en onderdak... en proberen het volgende millennium te halen zonder aids.